

9.Sınıf Din Kültürü 2.Dönem 2.Yazılı

Yazilidayim.net

Soru 1 (İbadetlerin Sınıflandırılması): İslam hukukunda ibadetler; bedeni, mali ve hem bedeni hem mali ibadetler olmak üzere üç temel gruba ayrılır. Bu sınıflandırmanın neden yapıldığını açıklayarak namaz, zekat ve hac ibadetlerini bu gruplarla eşleştirip gerekçelerini yazınız.

Cevap: İbadetlerin sınıflandırılması, her ibadetin yerine getirilme şartlarının farklı olmasıyla ilgilidir. Namaz sadece vücut hareketleriyle yapıldığı için "bedeni", zekat malın belli bir kısmının verilmesiyle yapıldığı için "mali", hac ise hem uzun bir yolculuk hem de masraf gerektirdiği için "hem bedeni hem mali" bir ibadettir.

Soru 2 (İnsan ve İbadet İlişkisi): Kur'an-ı Kerim'de insanın yaratılış gayesinin Allah'a ibadet etmek olduğu belirtilir. İbadetin sadece belirli şekli hareketlerden ibaret olmadığını, insanın günlük hayatındaki dürüstlük ve yardımseverlik gibi davranışlarının nasıl ibadet kapsamına girebileceğini "salih amel" kavramıyla ilişkilendirerek yorumlayınız. **Cevap:** İbadet, Allah'ın rızasını kazanmak amacıyla yapılan her türlü güzel işi kapsar. Bir müminin dürüst ticaret yapması veya birine yardım etmesi, Allah'ın emrine uygun ve iyi niyetle yapıldığı için "salih amel" sayılır. Bu durum ibadetin hayata yayılarak insanın ahlakını güzelleştirdiğini gösterir.

Soru 3 (Ahlakın Temel Unsurları): İslam ahlakında "maruf" (iyi) ve "münker" (kötü) kavramları ahlakın temelini oluşturur. Bu iki kavramın toplumdaki adalet ve barışın sağlanmasındaki rolünü, bir toplumun ahlaki seviyesinin bu değerlere bağlılığını sentezleyerek açıklayınız.

Cevap: Maruf, aklın ve dinin güzel gördüğü her şeyi; münker ise çirkin gördüğü davranışları ifade eder. Toplumun marufu yaymaya çalışıp münkerden kaçınması, bireyler arası güveni artırır ve adaletin tesis edilmesini sağlar. Bu ahlaki denge, toplumun sürdürülebilir bir huzur iklimine kavuşması için zorunludur.

Soru 4 (Ahlaki Tutum ve Davranışlar): Gıybet ve iftira gibi davranışların toplumsal güven üzerindeki yıkıcı etkilerini eleştirel bir bakış açısıyla değerlendiriniz. Bu davranışların bireyin manevi dünyasında nasıl bir kirlenmeye yol açtığını ve neden kul hakkı kapsamında değerlendirildiğini açıklayınız. **Cevap:** Gıybet ve iftira, bireyler arasındaki sevgi bağlarını kopararak toplumu kutuplaştırır. Kişinin gıybet etmesi, kendi eksikliklerini başkasının kusuruyla örtme çabasıdır ve manevi olarak kalbi köreltir. Bu eylemler doğrudan başkasının onuruna saldırı olduğu için helalleşme gerektiren ağır birer kul hakkıdır.

Soru 5 (Ahlaki Tutum ve Davranışlar): Sabır ve şükür kavramlarının, modern dünyada her şeyi hızla tüketme eğiliminde olan insan için nasıl bir denge unsuru olabileceğini tartışınız. Bu iki ahlaki tutumun psikolojik dayanıklılık üzerindeki etkilerini yorumlayınız. **Cevap:** Modern insan doyumsuzluk ve acelecilik sorunu yaşamaktadır; sabır, zorluklar karşısında direnç göstererek fevri kararları engellerken şükür, eldeki imkanların değerini bilmeyi sağlar. Bu iki değer, insanın iç huzurunu koruyarak stresi azaltır ve hayata karşı daha anlamlı bir duruş sergilemesine yardımcı olur.

Soru 6 (İsra Suresi 23-29. Ayetler): İsra suresinin ilgili ayetlerinde ana-babaya karşı takınılması gereken tavırlar ve akrabaya, yoksula karşı sorumluluklar vurgulanmaktadır. Bu ayetlerdeki "öf bile dememek" ve "israf etmemek" mesajlarının toplumsal dayanışma ve aile bağları üzerindeki önemini özetleyiniz. **Cevap:** Ayetler, anne ve babaya en yüksek düzeyde nezaketle davranılmasını emrederek aile yapısını korur. Maddi imkanların paylaşılmasını öğütlerken cimrilik ile israf arasında orta bir yol tutulmasını ister. Bu denge, hem bireysel ekonomiyi hem de toplumsal yardımlaşmayı sağlıklı bir zemine oturtur.

Soru 7 (Hz. Muhammed'in Beşerî ve Peygamberlik Yönü): Hz. Muhammed (sav) için Kur'an'da "Ben de sizin gibi bir insanım" ifadesi geçmektedir. Peygamberimizin acıkmaması,

9.Sınıf Din Kültürü 2.Dönem 2.Yazılı

Yazilidayim.net

uyuması ve hastalanması gibi beşerî özelliklerinin, onun getirdiği dini mesajların insanlar tarafından uygulanabilirliği üzerindeki etkisini özetleyiniz. **Cevap:** Peygamberimizin beşerî yönü, İslam'ın yaşanabilir bir din olduğunu kanıtlar. O, bir insan olarak evlenmiş, ticaret yapmış ve acı çekmiştir; eğer melek olsaydı insanlar onu örnek alamazdı. Beşerî yönüyle bize hayatın içindeki rol modelliği gösterirken, vahy almasıyla da rehberlik görevini yerine getirmiştir.

Soru 8 (Hz. Muhammed'in Beşerî ve Peygamberlik Yönü): Hz. Muhammed'in (sav) "hatemü'n-nebiyyin" (peygamberlerin sonuncusu) olması ve evrensel bir davete sahip olmasını peygamberlik yönü açısından değerlendiriniz. Onun vahy ile olan ilişkisinin diğer insanlardan farkını belirterek özetleyiniz. **Cevap:** Onun peygamberlik yönü, ilahi kelamı insanlığa ulaştırma ve onu açıklama (tebyin) görevini içerir. Son peygamber olması, getirdiği mesajın kıyamete kadar geçerli ve tüm insanlığı kucaklayan evrensel bir nitelik taşıdığını gösterir. Vahy alması, onu bilgi kaynağı açısından diğer insanlardan ayıran en temel vasfıdır.

Soru 9 (Hz. Muhammed'in Örnekliliği): Hz. Muhammed'in (sav) adaletli olma ve istişareye (danışmaya) önem verme gibi ahlaki erdemlerini günümüz yöneticilik veya liderlik anlayışıyla kıyaslayarak kendi bakış açınızı yapılandırınız. Bir liderin neden istişareye ihtiyaç duyduğunu açıklayınız. **Cevap:** Peygamberimiz, kendi fikri olsa dahi önemli meseleleri arkadaşlarına danışarak (istişare) ortak akıl yürütmüştür. Günümüzde başarılı liderlik, tek başına karar vermek değil, liyakatli kişilerle fikir alışverişi yapmayı gerektirir. İstişare, hata payını azaltır ve toplumsal aidiyet duygusunu güçlendirir.

Soru 10 (Kültürümüzde Hz. Muhammed ve Ehlibeyt Sevgisi): Anadolu coğrafyasında çocuklara Muhammed, Ahmet, Ali, Hasan ve Hüseyin gibi isimlerin çokça verilmesinin Ehlibeyt sevgisiyle ilişkisini yorumlayınız. Mevlit törenleri gibi geleneklerin bu sevgiyi yaşatmadaki rolü nedir? **Cevap:** Bu isimlerin yaygınlığı, milletimizin Peygamberimize ve onun ailesine (Ehlibeyt) duyduğu derin muhabbetin bir nişanesidir. Mevlit gibi kültürel ritüeller, Peygamber sevgisini kuşaktan kuşağa aktararak toplumsal bir kimlik ve manevi birliktelik oluşturur.